

Posudek diplomové práce

Alžběty Matějovské na téma:
Problémy přípravy ke křtu

Autorka práce si zvolila zajímavé téma, jehož důkladné zpracování v odborné teologické literatuře dosud postrádáme. V praxi církve existuje k přípravě na křest množství rozmanitých přístupů – od jednoho setkání faráře s žadatelem o křest až po víceletou předkřestní přípravu. Smysl a náplň přípravy na křest je nepochybně potřebné reflektovat.

Autorka práce si vytkla za cíl „shromáždit, utřídit a popsat informace o způsobech přípravy na křest v minulosti“ a poté „najít možný návrh na utvoření modelu přípravy na křest v současnosti, použitelný pro všechny zájemce o křest“ (anotace). V její práci, rozdělené do sedmi kapitol, lze spatřovat dvě části: zatímco v prvních třech kapitolách se autorka věnuje obecným otázkám křtu, ve čtvrté až šesté kapitole se dostává k vlastnímu tématu práce, jímž je příprava na křest. Práce obsahuje úvod, závěr a seznam literatury.

V první kapitole se věnuje tématu křtu obecně, ve druhé podobám křtu, které se ustálily v dějinách církve: křtu nemluvňat a dospělých věřících a ve třetí klíčovými teologickými aspekty křtu (začlenění do církve, začlenění do Krista, motiv lidské a Boží volby; kap. 3). Vlastní téma přípravy na křest pojednává nejprve z hlediska historického (kap. 4: „Příprava na křest v historii“), poté z hlediska současné teologie (kap. 5: „Co je smyslem předkřestní přípravy“) a nakonec z hlediska prakticko-teologického (kap. 6).

Přestože práce má zřetelnou strukturu, její slabinou je to, že autorka svůj metodický postup příliš nereflektuje. V důsledku toho práce obsahuje některé pasáže, u nichž si lze klást otázku, nakolik jsou pro dosažení vytčeného cíle nezbytné. To se týká kupříkladu samotného úvodu, v němž autorka předkládá jakousi nadčasovou úvahu o místě člověka v současné době (s. 7-8), místo aby se zaměřila na vlastní téma, jímž je problematika přípravy na křest.

Dalším důsledkem chybějící metodické reflexe práce je, že na některých místech vychází z nevhodně zvolených pramenů. Například v první kapitole „O křtu“, která se zabývá otázkami, co je křest (1.1) či křestní bohoslužba (1.3), není vůbec jasné, z jaké perspektivy chce autorka pojednat o křtu. Cituje zde převážně z webových prezentačních materiálů různých církví (evangelických i katolických v Čechách a v Německu), ačkoli téma pojetí křtu je třeba zpracovat na základě standardních biblicko-teologických a systematicko-teologických prací a téma (současné) křestní bohoslužby na základě agendy některé z (českých) církví. Místo toho autorka představuje průběh křestní bohoslužby na základě sekundárních popularizujících zdrojů (s. 13n). V této obecné kapitole má autorka rovněž tendenci paušalizovat výpovědi o pojetí a praxi v konkrétních církvích, což vede k nepřesnostem. (Např. s. 10: „Křest je vykonáván politím křtěného vodou a vyslovením trojiční formule.“ Proti tomu lze namítnout, že existovaly a dosud existují i jiné způsoby křtu, např. ponořením.) Teprve v bodě 1.5. autorka rozlišuje pohledy na křest, jak je nacházíme v jednotlivých církvích, avšak tento diferencovaný pohled zde působí poněkud izolovaně.

Vydařenější kapitolu představuje kapitola 5., v níž se autorka zabývá smyslem předkřestní přípravy, a kapitola 6. s praktickými podněty pro koncepci předkřestní přípravy, zvláště pro děti a zvláště pro dospělé. Zajímavé jsou pak konkrétní praktické příklady přípravy na křest, které autorka shromáždila z prostředí katolické a evangelické církve. Na nich se ukazuje jejich rozmanitost. Autorka dochází k závěru, že vzhledem k nezbytnému ohledu na konkrétní situaci a příběh žadatele, „nelze postupovat na základě jedné, univerzální přípravy“ (s. 86). Současně však shrnuje, jaké prvky – určité „katechetické minimum“ – by měla příprava zahrnovat.

Práce obsahuje některá nepřesná tvrzení. Přijatelnou formou křtu podle Leuenberské konkordie není, jak uvádí autorka, „trojí pokropení“, nýbrž políť či ponoření (s. 18. pozn. 45). Stejně tak je nepřesná výpověď, že „křest je děj, který nemůžeme vidět, ale lze jej pochopit pouze ve víře“ (s. 40). Křest je přece viditelným znamením!

Pokud jde o volbu pramenů, autorka práce se opírá zejména o materiály, které přímo pojednávají o přípravě na křest, a to z prostředí jak evangelických tak katolických církví zejména v Německu. V mnoha případech, jak už bylo zmíněno, by přitom mohla jít k relevantnějším primárním zdrojům. (Např. Leuenberskou konkordii na s. 18, pozn. 45 necituje přímo, nýbrž ze sekundární literatury.) Vzhledem k nevelkému množství literatury o křtu v českém jazyce je škoda, že autorka nepracuje také s texty od našich dvou současných novozákonníků J. Mrázka a J. Roskovce (MRÁZEK, Jiří. Křest dětí z pohledu Nového zákona. *TREF* 1996/1, s. 10-25. ROSKOVEC, Jan. Problém křtu ve světle Nového zákona. *TREF* 1998/1, s. 32-53.). Starší článek Eugena Zelého o křtu z r. 1940 však překvapivě cituje.

Z formálních náležitostí lze práci vytknout, že neuvádí vždy biblické odkazy podle standardního úzu zkratk v ČEP (např. s. 12, 15), některé bibliografické odkazy jsou neúplné (např. odkaz na Lutherův Malý katechismus na s. 16) a obsahuje některé pravopisné chyby a překlepy (např. na s. 19: „písmo“ místo „Písmo“, na s. 21: „Německý“ místo „německý“; na s. 34: „oboje“ místo „obojí“, na s. 39: „skutky apoštolské“ místo „Skutky apoštolské“ ad.)

Diplomová práce Alžběty Matějovské je pokusem postihnout problematiku přípravy na křest, která byla v evangelické teologické literatuře doposud spíše opomíjena. Práci doporučuji k obhajobě, avšak vzhledem k určitým jejím slabinám navrhuji hodnocení písmenem E.

V Praze, 7. června 2015

Tabita Landová, Th.D.

Otázka k diskuzi při obhajobě:

Co by mělo být nedílnou součástí přípravy na křest?